

Äänitteen kesto: 37 min

Litterointimerkinnät

Haastattelija
Marketta Kyttä
Henna Virkkunen

sa- (sana)	sana jää kesken epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

[0:00:00.0 - 0:00:03.3, tunnusmusiikkia]

HENNA VIRKKUNEN: Mä uskon, et on mahdollista rakentaa ihmisen mittakaavasta kaupunkia, joka on kuitenkin hyvin vihreätä ja viihtysää.

MARKETTA KYTTÄ: Korona-aikana meil on jo pientä tutkimusnäyttöä siitä, että tota luonnon elementtien terapeuttinen vaikutus tässä hankalassa tilanteessa näyttää olevan sellanen, johonka turvautuu ei vaan suomalaiset, vaan asukkaat hyvin monissa eri maissa.

[0:00:27.2 - 0:00:31.0, tunnusmusiikkia]

HAASTATTELIJA: Mä asun kotona. Tällä hetkellä mun koti on kaupungissa, mut välillä mä haaveilen maalle muuttamisesta. Oispa mahdollista yhdistää kaupungin hyvät palvelut ja lyhyet välimatkat maaseudun luontoon ja yhteisöllisyyteen. Onneks on ihmisii, jotka pohtii tällasia asioita työkseen, ja tänään puhutaankin hyvinvoivasta ja ekologisesta elämästä kaupungissa. (kappalejako?) Ennen kun jatketaan, annan jargon-varoituksen. Seuraavassa osiossa puhutaan konseptista, joka ei ehkä ole meille kaikille yhtä selvä kuin puhujille, joten otetaan pätkä rautalankaa, ja väännetään asia selväksi.

Bauhaus. Kuten asiaan vihkiytyneet tietävät, Bauhaus ei ole vain rautakauppa, vaan 1900-luvun alun Saksassa perustettu taidetta, arkkitehtuuria ja designiä innovatiivisella tavalla yhdistänyt koulu, ja yksi 1900-luvun merkittävimmistä suunnittelun suuntauksista. Bauhausin tavoitteena oli luoda koko materiaallinen maailma uusiksi, ja suuntaus oli ratkaisevassa roolissa teollisen aikakauden murroksessa.

Vieraina meillä on tänään Aallossa maankäytön professorina työskentelevä Marketta Kyttä, joka asuu kylämaisessa kaupunkimaisemassa Helsingin Meilahdessa. Moi, Marketta.

MARKETTA KYTTÄ: Hei kaikille.

HAASTATTELIJA: Marketan kanssa keskustelee puolestaan Jyväskylässä punaisessa puutalossa asuva eroparlamentaarikko Henna Virkkunen, jolla on myös kakkosasunto Brysselissä. Moi, Henna.

HENNA VIRKKUNEN: Moi.

HAASTATTELIJA: Otetaan alkuun salamaotsikot-kierros. Eli, mä luen teille kaksi lehtiotsikkoa liittyen päivän aiheeseen, ja teidän tehtävänä on vastata "jes" jos ootte samaa mieltä ja kannatatte otsikon ajatusta, tai "pyh" jos ootte sitä mieltä, että otsikon on ajatus on pötyä. Ja voitte ihan reippaasti käyttää ääntä ja tunnetta näissä. Kokeillaan kerran harjotukseks. Eli mä sanon jes, ja te toistatte perässä.

HENNA VIRKKUNEN: Jes.

MARKETTA KYTTÄ: Jes.

HAASTATTELIJA: Hienoa. Ja sitten pyh, ja te toistatte perässä. Pyh.

MARKETTA KYTTÄ: [nauraa] Voi voi.

HAASTATTELIJA: Oikein hyvä. Sitten mennään itse otsikoihin. [0:02:34.1 - 0:02:37.1, tauko] Apu kirjoitti 18.11.2020: "Ilmastonmuutos kuriin rakentamalla? Puusta rakennetut kaupungit olisivat tehokkaita hiilipäästöjen nieluja."

HENNA VIRKKUNEN: Jes.

MARKETTA KYTTÄ: Jes.

HAASTATTELIJA: Okei. Hienoa. Samaa mieltä. Sitten, toinen otsikko on- Yle kirjoitti 28. tammikuuta 2021: "Hissiyhtiö Koneen Ehrnrooth: Koronasta huolimatta kaupungistuminen jatkuu, koska tarvitsemme toisiamme."

MARKETTA KYTTÄ & HENNA VIRKKUNEN: Jes.

HAASTATTELIJA: Okei. Kiinnostavaa. Saa nähdä, mitä näistä sitten selviää tässä keskustelun aikana aiheista. Ja. YK:n julkaiseman tiedon mukaan, yli puolet maailman asukkaista on asunut kaupungeissa jo 2000-luvun alkupuolelta asti, ja tämä kehitys näyttää jatkuvan edelleen. Voitteko Henna ja Marketta avata vielä rautalangasta, et miks tää kaupungistuminen on pysäyttämätön trendi?

MARKETTA KYTTÄ: No, jos mä vaikka alotan. Mä väittäisin, että Suomessa se on ainakin nyt pysäyttämätöntä sen takia, että me ollaan harvinaisen myöhään urbanisoitu maa muihin Euroopan kaup- maihin verrattuna. Ja meil on itse asiassa ollu käynnissä ymmärtääkseni voimakkaampi urbanisaatioaalto, kuin se 60-70-luvun maaltamuutto. Ja tätä on kyllä tosi vaikee pysäyttää, eikä korona sitä varmaankaan olennaisesti hetkauta.

HENNA VIRKKUNEN: Kyl mä näin politiikan puolesta myös ajattelisin, et se on sellanen trendi mikä tulee jatkumaan. Ja kyllä Euroopassakin on arvioitu, että seuraavien vuosikymmenien aikana koko Euroopassa kaupungistuminen tulee jatkumaan niin, että 85 prosenttia ihmisistä tulee asumaan kaupungeissa tulevaisuudessa. Ja kyl siihen tietenkkin yks tärke tekijä on juuri ihmisten koulutustason nousu, ja sillä tavalla elinkeinojen muuttuminen. Että enää ei niin paljon eletä siellä alkutuotannon parissa maaseutumaisesti asutuilla alueilla, vaan työt tehdään kaupunkimaisissa oloissa ja yhteisöissä. Ja myös ihmisten, varmasti elämänarvot, on sillä tavalla- Odotukset on muuttunut, et halutaan niit parempia palveluja ja enemmän sitä sosiaalista kanssakäymistä. Ja kaupungit tarjoaa siihen hyviä mahdollisuuksia. Mut mä sanoisin, että koulutustaso ja työn muutos on ollu tärkeet tekijät tässä.

HAASTATTELIJA: Okei. 85 prosenttia, se onkin aika paljon. Marketta, sun tutkimusryhmässä te tutkitte sitä, mitkä asiat kaupungeissa edistää ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Kerro, minkälainen ympäristö siis on ihmiselle paras.

MARKETTA KYTTÄ: [naurahtaa] No, ehkä mä tosiaan lähtisin liikkeelle siitä, että paras ympäristö ihmiselle on sellanen, jossa voi elää hyvinvoivaa arkea. Ja se, minkälainen ympäristö sitten tuottaa tätä hyvinvointia ja terveyttä, niin siinä on tutkimusten mukaan ehkä kolme päälinjaa. Ja yks niistä linjoista on se, että on paljon paljon tutkimusnäyttöä siitä, että luonnonympäristöllä on mahtava kyky elvyttää meitä stressistä ja virkistää ja palauttaa mielialaa positiiviseksi vastoinkäymistenkin keskellä. Mutta toinen linja on sit se, että myöskin tiiviisti rakennetulla kaupungilla on omat terveysvaikutuksensa. Ja ne taas liittyy pikemmin siihen, että tiiviimmäs kaupungis on mahdollista elää hyvinvoivaa arkea niin, että tulee vaan liikkuneeksi arjessaan enemmän. Siis hoitaa asiointii kävellen ja pyörällä, ja näin pois päin. Ja siis näitten lisäksi vielä sitten on tää kolmas, tää sosiaalinen ulottuvuus.

HENNA VIRKKUNEN: Mua Marketta kiinnostaa just ehkä näis kaupunkiympäristöissä nää, kun eurooppalaisena poliitikkonakin se, et kuinka paljon me tiedetään siitä, tai on tutkittu, et kuinka kulttuuriin sidonnaisia sitten nää ihmiset, ihanteet, on siihen? Koska tässä viime vuoden aikana kun on kärsitty tästä pandemia-kriisistä, niin Suomessa on tosi paljon ihmisten elämässä korostunu just nää luontoarvot. Ja ihmiset todella paljon painottaa sitä, että kuinka tärkeetä heidän jaksamiselleen on ollu juuri se, et pääsee luontoon ja metsään ja nauttii tämmösistä perusasioista. Niin

onks tää erityisen suomalainen piirre jollakin tavalla, vai onks sitä nähtävissä kansainvälisestikin? Että nää on kaupunkilaisille tärkeitä asioita nää luontoyhteys, meri-

MARKETTA KYTTÄ: Mm.

HENNA VIRKKUNEN: Puistot.

MARKETTA KYTTÄ: Mm. Joo, tosi hyvä kysymys. Itse asiassa, tästä on kyllä jo kauan, parikymment vuotta, oltu tutkimuksessa aika lailla yhtä mieltä siitä, että tämmönen luonnonympäristöjen arvostaminen on universaalia.

HENNA VIRKKUNEN: Mm.

MARKETTA KYTTÄ: Ja itse asiassa on kysytty, että miten mahtaa nyt sitte olla rakennetun niinku ympäristön piirteiden laita, kuinka universaaleja arvostuksia sieltä puolelta löytyy? Ja se onkin sitten vaikeempi kysymys. Et mun ymmärtääkseni juuri se on aika selvää, että ihmiset eri puolilla maailmaa kyllä arvostaa tätä luontoyhteyttä, mutta se voi sitten taas-

HENNA VIRKKUNEN: Mm.

MARKETTA KYTTÄ: Saada hirveen monenlaisia muotoja. Ihan yhdelle meistä riittää luontoyhteydeksi vihernäkymä ikkunasta tai parveke, toinen taas kaipaa niinku pääsyä aarniometsään. [hymähtää]

HENNA VIRKKUNEN: Mm. Koska sitte kansainvälisesti juuri Suomea aina, tavallaan arvostetaan siitä, että meillä on niin puhdas luonto, ja meillä vaikka jokamiehen oikeuksien ansiosta-

MARKETTA KYTTÄ: Mm.

HENNA VIRKKUNEN: Ihmiset voi vapaasti liikkua metsässä. Ja sit toisaalt suomalaisethan kokee sen metsän yleensä aika, semmoseks rentouttavaks ja virkistäväks paikaks. Mut sitte monille ihmisille jotka ei oo tottunu vaikka liikkumaan metsässä, niin se voi olla pelottavalta tuntuva-

MARKETTA KYTTÄ: Joo.

HENNA VIRKKUNEN: Paikka.

MARKETTA KYTTÄ: Joo, kyllä. Itse asiassa tuosta muistan amerikkalaisen tutkimuksen, missä nuoria vietiin metsään ja todettiin, että heillä- He yhdisti metsään niinku kauheen epärealistisia pelkoja. Että, tyyliin, voi villieläin hyökätä millon tahansa ja murhaaja vaania, ja näin päin pois.

HENNA VIRKKUNEN: [hymähtää]

MARKETTA KYTTÄ: Korona-aikana meil on jo pientä tutkimusnäyttöä siitä, alkaa kertyä, että tota luonnon elementtien tällainen terapeuttinen vaikutus tässä hankalassa tilanteessa on kyllä, näyttää olevan sellainen, johonka turvautuu ei vaan suomalaiset, vaan asukkaat hyvin monissa eri maissa.

HAASTATTELIJA: Mm. Okei. Eli hyvää arkea, jossa luontoa, liikuntaa ja sosiaalisia kontakteja. Hienoa. Kaupungeissa kun asuu paljon ihmisiä, niin ne tuottaa myös paljon päästöjä. Euroopan komissio on arvioinut, et jopa 70 prosenttia maailman kasvihuonepäästöistä tulee kaupungeista. Ja Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen on herätelly viime aikoina ideaa uudesta eurooppalaisesta Bauhausista ratkaisuna kestävämmän tulevaisuuden suunnitteluun. Mitä sä osaat, Henna, kertoo meille tästä uudesta Bauhausista?

HENNA VIRKKUNEN: Joo, mun mielestä Euroopan tasolla on nyt aika montakin mielenkiinnostusta aloitetta juuri kaupunkirakentamiseen liittyen, ikään kuin kaupunkien rooleja just tässä ilmastomuutoksessa. Et toinen on just tää Bauhaus, minkä Ursula von der Leyen tossa syksyllä esitteli tän idean. Ja sit toinen on tällainen uudessa täs tutkimuksen ohjelmassa, Horizon Europessa, avataan tällainen missio ilmastoneutraaleille, älykkäille kaupungeille, missä yritetään hakea Euroopan sisältä nyt sata tällaista kaupunkia, jotka pyrkii ilmastoneutraaliksi vuonna 2030. Ja jotka vois toimia tällaisina innovaatiokeskuksina sitten kaikille eurooppalaisille kaupungeille. Et miten päästään näihin samoihin ratkaisuihin. Mut sitten Bauhausin ideana- Mä pidän sitä itse tosi innostavana monella tavalla, koska siinä on tavoitteena yhdistää taidetta, kulttuuria, ihmisten sosiaalista osallistumista, tiedettä ja taidetta, niin että voitais luoda semmosii kaupunkeja, jotka olis paitsi ympäristön kannalta kestäviä, sosiaalisesti kestäviä, olis myös kauniita ja tällaisia hyvää oloa tuottavia. Ja tässä on parhaillaan suunnitteluvaihe nyt meneillään. Et syksyllä on tarkoitus avata sitten tää haku, missä pyydetään ehdotuksia. Tavoite on valita viis tällaista pilottihanketta eri puolilta Eurooppaa, missä lähdetään sitten hyvin laajasti tieteen, taiteen, asukkaiden, talouden, kulttuurin, arkkitehtien osalta yhdessä suunnittelemaan tällaisia tulevaisuuden Bauhaus-alueita.

HAASTATTELIJA: Vautsi. Miltä, Marketta, susta kuulostaa?

MARKETTA KYTTÄ: Se kuulostaa, mun mielestä erittäin relevantilta ja hyvältä, että nyt kun tavoitellaan kestäviä kaupunkeja, niin et se lähtökohta olis oikeestaan se, että etsitään niitä ratkasuja, jotka tuottaa sekä hyvinvointia ihmisille, että sitten hyvinvointia tai terveyttä koko planeetalle. Tää on mun mielestä ilman muuta selvä lähtökohta, mitä kohti pitäis pyrkiä. Et mä en ihan oo varma tästä Bauhaus-konseptista, että ihan pikkusen verestin muistiani siitä, että mitä Bauhausilla nyt oikeestaan on tarkotettu alun perin. Ja siellähän kyllä tulee esiin tällainen, tällasii juttuja, että asumista voi lähestyä tällasena asumiskoneena, ja järkipöytä

suunnittelu pitää olla lähtökohta, jossa silloin pyrittiin tällaiseen ympäristöhygieniaan. Ja erittäin niinku ehkä väljään, avaraan kaupunkirakenteeseen, jossa tuberkuloosi ei leviä ja näin. Ja sit myöhemmin tällainen funktionaalisteinen kaupunkirakennehan tarkoitti sitä, että eri toiminnot eriytetään. Että on se asumissaareke, ja sitten tota työpaikkakeskittymä ja teollisuusalue, ja kauppahan sitten keskitty kans näihin ostareihin. Niin jos jotain tällaista haikailtais takasin, niin se tuntuu ehkä hieman oudolta. Ja myöskin ymmärtääkseni alun perin täs Bauhaus-ideologias ei niinkään huomioitu niinku asukkaita tai tätä yksittäisen ihmisen näkökulmaa muuten kuin ehkä sit sen asumiskoneen osana. Että tota, ainakin siltä osin päivittämistä kyllä varmaan kaivattaisiin.

HENNA VIRKKUNEN: Joo, varmasti ei voi olla niin, että tää Bauhaus ois ikään kuin jatkoa tälle Weimarissa silloin sata vuotta sitten perustetulle taidekoululle, mikä oli tää Bauhaus, ja missä lähdettiin suunnittelee tämmöstä tulevaisuuden, ikään kuin, rakentamista. Mutta toki siihen aikaan ihanteet oli kovin erilaisii. Niinku suomalaisestakin siit arkkitehtuurista ja kaupunkisuunnittelust tiedetään, et meil on ollu näitä erilaisii vaiheita sitten. Ja tässä olis tavoitteena ikään kun luoda nyt semmosta, tästä ajasta tulevaisuuteen kestävä, uuden tyyppistä kaupunkirakennetta. Että en tiedä kuinka onnistunu sit brändi tää Bauhaus sinänsä oli, mutta se on ehkä saksalaisille semmonen tutumpi. Ursula von der Leyen sieltä taustastaan tän lanseeras ja meille kaikille muille ei ehkä niin tuttu. Mutta mun mielestä tää konsepti sinänsä on tosi-

MARKETTA KYTTÄ: Mm.

HENNA VIRKKUNEN: Tervetullut ja tärke. Et pyritään tämmöseen kestävä kehityksen mukasiin, tulevaisuuden kaupunkeihin. Et kestävässä kehityksessä on hirveen tärkeitä, että muistetaan nää kaikki kolme ulottuvuutta. Et sen pitää olla ympäristön kannalta kestävä, mut sen pitää olla myös taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä. Et just tää ihmisten osallisuus ja uudet innovaatiot miten niitä tuodaan tähän niin-

HAASTATTELIJA/MARKETTA KYTTÄ: On tärke elementti.

MARKETTA KYTTÄ: Joo. Tästä on vaikee olla eri mieltä. [naurahtaa]

HENNA VIRKKUNEN: Mut sit, varmaan tässäkin tulee se, että kylhän meillä eri puolilla Eurooppaa on hirveen erilaisia mahdollisuuksia ja haasteitakin siinä. Ja varmasti on jonkin verran, vaikka tossa Marketta kerto siitä- Että mun mielestä tää luontoyhteys on semmonen hyvin universaalikin asia, et sitä kaivataan. Mut se varmaan vähän eri lailla näkyy sitte kuitenkin kansallisissa tämmösissä asumisen ihanteissa. Että varmaan ei voi olla niinku samanlainen joku eurooppalainen asumisen konsepti. Et siihen tosi paljon vaikuttaa sitten tää erilaiset alueet ja kulttuurit mitä meillä on.

MARKETTA KYTTÄ: Mm. Mut esimerkiksi Suomesta vois olla jotain sellasii asioita, mistä muut voisivat oppia, kuten esimerkiksi tää Helsingin kaupungissa harjoitettu sekottamispolitiikka, on mun mielestä aikamoinen innovaatio. Ja siitä on selvästi, tai se on ollu hyvin onnistunutta. Siis se, että sekotetaan erilaisia asumisen hallintamuotoja ja erilaisia sosioekonomisia ryhmiä samoille alueille, jopa samoihin taloihin.

HENNA VIRKKUNEN: Mm. Joo, ja se on semmonen mitä Suomessa pienemmätkin kaupungit pyrkii toteuttamaan tänä päivänä. Että vielä 60-70-luvullahan se oli erilainen se tilanne. Et silloin rakennettiin näitä puhtaasti vaikkapa vuokra-asumiseen perustuvia-

MARKETTA KYTTÄ: Mm.

HENNA VIRKKUNEN: Lähiöitä, missä tuli sit paljon ongelmia. Et nyt yritetään sen-Tosiaan tuoda niitä erilaisia asumismuotoja yhteen. Ja sitte myöskin se, et ei oo välttämättä puhtaasti enää asuinalueita ja työpaikka-alueita. Esimerkiks kaupungeissa on tärkeä se, että ei olis pelkästään semmosii alueita, missä on vaan työpaikkoja, koska ilta-aikaan ja viikonloppusin jos ne on täysin tyhjillään, niin se tuo paljon turvattomuutta siihen ympäristöön.

MARKETTA KYTTÄ: Joo. Toi olis juuri sitä, niinku funktionaalisen kaupunkirakenteen ideaalia. Että eri toiminnot eriytetään. Mut mun mielestä se on hyvin, se oli aika niinku järkyt- Niinku kaupunkirakennetta aika pahasti tuhoava idea. Ja se ilman muuta johtaa siihen, että välimatkat tulee pitkiksi ja on tavallaan mahdotonta elää sellasta lähiarkea, jossa asiat saavutetaan helposti, kestävillä kulkumuodoilla, aktiivisilla kulkumuodoilla. Kävelen, pyöräillen-

HENNA VIRKKUNEN: Mm. Joo mä itse tykkään jotenkin semmosesta kaupunkisuunnittelusta ja -rakentamisesta, mikä on sillain ihmisen mittakaavassa. Et siinä jollakin tavalla se ihmisen liikkuminen on siinä keskiössä, ja jotenkin se otetaan huomioon kaikessa. Et se ei oo valtavaa tämmöstä niinku- Valtavan monumentaalista ja hirveän pitkiin etäisyyksiin perustuvaa se rakentaminen, vaan silleen et se on saavutettavaa siitä ihmisen jokapäiväisen elämän näkökulmasta.

MARKETTA KYTTÄ: Mm. Joo. Tosin sitten pieni ristiriita on siinä, että siis, ne palvelut ei voi olla lähellä jos se yhdyskuntarakenne on liian, sanotaanko et liian väljä. [hymähtää] Et yleisesti ottaen ihmiset tykkää väljästä yhdyskuntarakenteesta, mutta sen kääntöpuoli on sitten se, että ne palvelut kerta kaikkiaan ei voi olla kovin helposti saavutettavissa aktiivisin kulkumuodoin. Ja näin ollen joskus on niin, että- Niin ja sit me kuitenkin tutkimuksista tiedetään, että tää tämmönen hieman tiiviimpi yhdyskuntarakenne on hyvin vaikuttavaa. Ja se jopa muuttaa ihmisten piintyneitä elämäntapoja ja jopa muuttaa heidän asenteitaan. Mutta et täytyy pyrkiä löytämään sellasia tarpeeksi tiiviin yhdyskuntarakenteen toteutusmuotoja, missä yhdistyy

sitten mahdollisimman vihreä rakentaminen ja mahdollisimman inhimillinen, kokemuksellinen mittakaava. Ja-

HAASTATTELIJA: Joo.

HENNA VIRKKUNEN: Sillon se tarkoittaa sitä, että täytyy arvioida niitä suunnitelmia sieltä kadunkulkijan näkökulmasta.

MARKETTA KYTTÄ: Mut mä en ajattele, että ne on mitenkään niinku ristiriitaisia sillä lailla keskenään.

Mä uskon, et on mahdollista rakentaa ihmisen mittakaavasta kaupunkia, joka on kuitenkin hyvin vihreätä ja viihtysää. Et tietysti nyt meillä painottuu tosi paljon kaikessa päätöksenteossa juuri nää ilmastonäkökulmat, eli se, et miten saatas liikkuminen, rakennukset, energian käyttö mahdollisimman tehokkaaksi, ja totta kai siinä juuri se, että rakennetaan tiiviitä kaupunkiympäristöjä, niin se edistää näitä kaikkia.

[0:19:11.4 - 0:19:15.4, tunnusmusiikkia]

HAASTATTELIJA: Tästä herää paljon ajatuksia omastakin elinympäristöstä. Miten sitten, Henna, mitä päätöksii Eu tekee, jotka vaikuttaa just tähän tavallisen ihmisen asumismuotoihin ja elinympäristöihin?

HENNA VIRKKUNEN: Kyl mä ajattelen, et nää tosi isot, kaikki politiikat, niin ne kyllä suoraan kohdistuu tietysti sit siihen, kaupunkeihin, hyvin vahvasti. Ehkä semmonen isoin sektori meillä tällä hetkellä missä näitä muutoksia tarvitaan, on just liikenteeseen liittyvät asiat. Koska liikenne on ainoa sektori, missä päästöt on vaan kasvaneet siihen vuoteen 1990 verrattuna ja ihmisten liikkuminen kasvaa koko ajan. Et toki nyt pandemian aikana tässä on ollu iso muutos. Ja mä uskon, että osa näistä muutoksista varmaan jää pysyväks. Et tietynlainen etätyöskentely tulee lisääntymään, ja ehkä tämmönen turha liikkuminen tulee jäämään pois. Mutta joka tapauksessa liikenteessä tarvitaan tosi paljon erilaisia ratkasuja, että miten pystytään siirtymään vähäpäästöiseen liikenteeseen. Ja kaupungit siinä ihan tietenkin avainasemassa. Energian osalta tehdään taas uusia päätöksiä, et miten pystytään lisäämään just uusiutuvan energian käyttöä, miten lisätään energiatehokkuutta kaiken kaikkiaan. Rakennuksilla on tosi iso rooli, peräti 40 prosenttia Euroopan energiasta menee rakennusten lämmittämiseen, ja sen takia tämmönen peruskorjausten vauhdittaminen, se on tärkeesti EU:n agendalla. Sit tietysti ihmisten kuluttamisella on iso rooli. Meillä on uudet jätelainsäädännöt tulossa voimaan, missä lisätään juuri kiertotalouden osuutta. Eli tavoitteena on, et jatkossa oikeastaan enää ei kaatopaikalle menis mitään jätettä penkkaan, vaan kaikki pystyttäis kierrättämään ja uudelleenkäyttämään. Siinähan kaupungit on myös ihan avainasemassa.

Ja sit tossa aikasemmin puhuttiin, että ihmisten elämän kannalta, kuinka tärkeää on hyvinvoinnin kannalta tämmönen luontoyhteys. Niin myös tässä Euroopan Unionin uudessa biodiversiteetti-strategiassa, niin siinä kiinnitetään myös huomioon näihin, myös niinku kaupunkimaisiin puistoihin ja siihen, että meidän pitäis pystyy tätä biodiversiteettiä myöskin sit ylläpitämään kaupunkirakenteissa eri tavoin. Et kyl on tosi paljon näitä politiikkoja nyt meneillään, ja uudistuksia, mitkä koskettaa sit kaupunkia. Mut kyl mä sanoisin just, että liikkuminen, asuminen, kuluttaminen, nehan ne on, mistä näitä ilmasto-, ympäristövaikutuksia tulee näihin kaikkiin. Euroopan tasolla kyllä lainsäädäntö on olemassa ja tulossa.

MARKETTA KYTTÄ: Mm. Missä määrin noi ratkasut sun mielestä, Henna, on konteksti-spesifiä, tai pitäis olla kontekstiherkkiä, ja missä määrin? Voidaan ajatella, että koko Eurooppa voi mennä niinku samaan suuntaan.

HENNA VIRKKUNEN: No kyllähän nää on semmosia isoja eurooppalaisia tavoitteita, et yleensä asetetaan erilaisia prosentuaalisia tavoitteita, mihin pitää Euroopan päästä. Se isoin tekijähän tässä on se, et Eurooppa pyrkii olemaan ilmastoneutraali vuonna 2050. Ja oikeestaan siitä lähtee sitten kaikki nää alatavoitteet. Mitä se tarkoittaa, paljonko energiantuotannossa energiantuotannossa pitää vähentää päästöjä, paljonko liikenteessä? Ja sit sitä pitää jakaa eri liikennemuodoille kiertotalouden osalta, just että paljonko pitää pystyä jätteentuotantoa vähentämään. Ja et siitä oikeestaan lähtee nää kaikki hyvin laskennallisesti. Mut suurin osahan näistä on just tämmösiä direktiivimuotosia, eli se tarkoittaa sitten että jäsenmaat sitten itse, niille tulee semmonen tietty- Puitteet, minkä sisällä pitää toimia, mut ne pystyy sit tekemään niitä niinku itselleen sopivampia ratkasuja tän sisällä, ja tekemään lainsäädännöt sen mukaisesti.

MARKETTA KYTTÄ: Niin. Ja tietenkin tosi suuri osa näistä ratkasuista sitten viime kädessä tehdään kaupungeissa tai ihan siellä lähiympäristöjen tasolla. Ja silloin kun mennään sinne tasolle, niin mä ilman muuta peräänkuuluttaisin sitä semmosta rikkaan asukastiedon hyödyntämistä näissä, niinku, transformaatioprosesseissa. Koska viime kädessä tietenkin kaikki nää kestävyteen tähtäävät ratkaisut testautuu yksittäisen ihmisen käyttäytymisen kautta. Ja me ei voida useinkaan tietää etukäteen, kuinka tepsiviä tai toimivia eri ratkasut on. Niin tällön peräänkuuluttaisin sellast, ainakin jonkin asteista kokeilukulttuuria, et katotaan, et jost tehdään näin, niin mitä sit seuraa? Mut tää, että nähdään minkä muutoksen joku ratkasu saa aikaan, niin vaati sitä että meillä on hyvää tietoa siitä perustilanteesta ja sitten sen kokeilun jälkeisestä tilanteesta.

HENNA VIRKKUNEN: Joo kyl mä ajattelen myöskin, et hyvin paljon nyt nää tulevaisuuden ratkasut mitä haetaan, ennen kaikkee ehkä Euroopassa on nyt nää kaks tämmöstä megatrendiä, mitä halutaan edistää. Et toinen on just tää ilmastonmuutoksen torjunta, ja yhteiskuntien ja talouden uudistaminen niin, että ilmastopäästöjä pystytään vähentään. Ja toinen on sit tää digitaalisen talouden edistäminen. Ja sen digitalisaation ansiosta pystytään sitten paljon myös

tehostamaan ja uudistamaan erilaisia logistisia asioita, niin että pystytään toimimaan myös energiatehokkaammin. Niin kyllä näe molemmat on semmosia, mihin syntyvät innovaatiot nimenomaan tehdään siellä kaupunkien tasolla. Et mä ajattelen-

MARKETTA KYTTÄ: Mm.

HENNA VIRKKUNEN: Et näe tarvii sekä julkista sektoria, yrityksiä, tutkijoita, asukkaita mukaan et me löydetään semmosii toimivia malleja, et miten me päästään tämmösiin tulevaisuuden kestäviin, viihtysiin kaupunkiin.

MARKETTA KYTTÄ: Joo, ja itse asiassa Suomi on ollut edelläkävijänä tän tyyppisissä digitaalisten ratkaisujen tai työkalujen kehittämisessä kaupunkisuunnittelussa. Nyt mä itse asiassa ajattelen erityisesti vuorovaikutteista kaupunkisuunnittelua, jossa meillä Suomessa on otettu, mun mielestä, maailman suunnilleen kunnianhimosimpit askelia sitä kohti, että pystytään keräämään hyvin laajasti asukastietoa. Ei vaan aktivisteilta, vaan kaikilta asukkailta, ja sitten että tätä tietoa hyödynnettäisiin mahdollisimman hyvin niitten konkreettisten ratkaisujen etsinnässä. Mun ryhmä on kehittänyt jo 15 vuoden ajan sellasta nettipohjasta kartta-kysely-työkalua, jota itse asiassa on nyt tähän päivään mennessä käytetty ymmärtääkseni yli 70 maassa. Ja muun muassa New Yorkin kaupunki ja Los Angelesin kaupunki on hyödyntänyt tätä metodia. Ja olen tosi ylpeä siitä, että olen voinut olla mukana sellasessa kehityksessä, jossa yritetään varmistaa sitä, että aika isosti asukastieto saadaan niinku tasa-arvoseksi tiedonmuodoksi kaupunkisuunnittelussa niiden kaikkien muiden super tärkeiden tiedon layerien tai kerrosten rinnalle.

HENNA VIRKKUNEN: Se on tosi tärkeä työ mitä te ootte tehny, ja toivottavasti sitä pystytään hyödyntämään myös Euroopassa nyt laajemminkin kun tähän asiaan on entistä enemmän herätty, toivottavasti. Et kuinka tärkeää tää ihmisten osallisuus on. Et kyllä- Mä ajattelen näitä monia ratkasuja, niin näis on tosi tärkeää sitten myös ihmisten olla mukana. Vaikka kun mietitään just sitä, että miten liikenne pitää kaupungeissa- Miten sitä pitäis järjestää ja kehittää niin, että voitais vähentää päästöjä? Ihmiset vois käyttää enemmän just- Liikkuu pyörällä tai jalan tai käyttää tämmöstä yhteiskäyttö-autoja, tai miten se joukkoliikenne pitäis suunnitella. Tai sitten vaikka kiertotalouden puolelta, jos haetaan ratkasuja, et miten voitais vähentää jätteen tuotantoa, ja sitä kierrätystä ja, miten siihen ihmiset saatais osallistumaan. Et mitkä siinä tällä hetkellä on esteenä? Niin kyllä siinä on tärkeä toimia yhdessä.

MARKETTA KYTTÄ: Kyllä. Ja jos- Itse asiassa musta näyttää siltä, että tuolla liikennetekniikan tai liikennesuunnittelun puolella on ollu käynnissä jonkinlainen semmonen paradigman muutos, ja jossa tää ihmisenäkökulma on jotenkin tullu ryminällä mukaan. Ja on ymmärretty, et ei todellakaan voida kehittää ratkasuja ilman että aika syvästi ymmärretään sitä, miten näe ratkasut vaikuttaa ihmisten elämään ja miten hyväksyttävänä ne koetaan.

HENNA VIRKKUNEN: Liikenteest vielä tuli sellanen, ikään kun, kommentti, huomio tässä. Et sekin on sit semmonen sektori, missä tietysti tommoset eri puolella Eurooppaa on hirveen erilaisia ratkasuja. Et kylhän Suomessa on se, et meil on pitkä, kylmä talvikausi, niin totta kai vaikuttaa siinä, et mitä liikennevälineitä ihmiset valitsee, ja mikä niinku- Ja se tietysti vaikuttaa kaupunkien suunnitteluun jo pelkästään, se että ilmasto-olosuhteet on jo yks semmonen tekijä.

MARKETTA KYTTÄ: Todellakin. Ja jos nyt ilmastonmuutoksella jotain hyviä vaikutuksia näillä leveysasteilla voi olla, niin ehkä se, että pyöräilykausi pitenee. [hymähtää] Tosin kylhän me ollaan nähty, että on suomalaisia kaupunkeja, kuten Oulu ja Joensuu. Siis näitä, jotka näyttää, että talvi ei kyllä näytä olevan este pyöräilylle, ei edes lasten pyöräilylle, silloin kun ehkä ne- Kaupungin se infra on kunnossa ja sitä tuetaan sitä talvistakin, aktiivista liikkumista.

HAASTATTELIJA: Mm. Tosi hienoo kuulla, et vaikka on niinku isoja tavoitteita ja haasteita, niin sitten on myös olemassa ja tulossa lisää sellasia keinoja, joilla niihin voi päästä. Uskotteks te, et sekä ihmistä ja ympäristöä palvelevat kaupungit on mahdollista saavuttaa täs meidän nykyisten parikymppisten eliniän aikana?

MARKETTA KYTTÄ: Jooh. [naurahtaa] Kyllä, mutta on siinä kova työ. Ja tietysti yks iso juttu on se, että kaupunkirakennehan on varsin pysyvä. Yleisesti ottaen ehkä ajatellaan, että kaupunkirakennetta suunnitellaan sadoiksi vuosiksi, kun yksittäisiä rakennuksia ehkä, niitten elinkaari on ehkä 100 vuotta, tai usein allekin. Noh, toki Euroopasta löytyy vanhoja rakennuksia pilvin pimein, mutta kuitenkin sykli on aika hidas. Että jos esimerkiksi on niin, että meidän kaupunkirakenne on vähän epäkestävällä pohjalla tai kestäättömällä pohjalla, niin silloin ne muutokset ei oo välttämättä kovin nopeita.

HENNA VIRKKUNEN: Mä uskon, että me tullaan saavuttamaan nää tavoitteet. Jotenkin mä luotan aina itse tosi paljon tutkimukseen ja tieteen ja uusien ratkasujen voimaan. Kyl mä uskon.

HAASTATTELIJA: Onpas mukava kuulla. Sit meillä on kuulijakysymys. Monissa eurooppalaissa kaupungeissa asuminen on tosi kallista, niin miten me voidaan taata myös halpojen asuntojen saatavuus kaupungeissa?

HENNA VIRKKUNEN: No haluuk Marketta tutkimuksen puolelta sanoo ensin?

MARKETTA KYTTÄ: No, mä (en oo) [0:30:45.9] asumisen tutkija-

HENNA VIRKKUNEN: [naurahtaa]

MARKETTA KYTTÄ: Enkä erityisesti asumisen edullisuuden tutkija, että. Mun on vähän vaikee kovin viisaita lausua. Mutta tota ymmärtääkseni avain kyl täytyy olla siinä, että täytyy löytyä näitä tuettuja asumisen muotoja. Että jos annetaan vaan

kysynnän ja tarjonnan ratkasut tähän peliin, niin silloin kyllä ei kasvukeskuksissa mun ymmärtääkseni voi- Oo sijaa kovin edulliselle asumiselle.

HENNA VIRKKUNEN: Mä luulen, että se on aika paljon myöskin tämmönen- Jos ajattelee Eurooppaa, niin tavallaan kansallisesti myöskin eroava asia. Et eri maissahan on hirveen erilainen tää asumiseen liittyvä niinku politiikka kaiken kaikkiaan. Ja verotukseen ja rahoitukseen liittyvät kysymykset. Jotkut eurooppalaiset kaupungit, ne on vaan tosi kalliita asua. Mut sitten ei läheskään kaikki oo. Siinä kyllä on tosi monta tämmöstä verotuksen ja rahoituksen kerrosta, mitkä kansallisesti sit vaikuttaa tähän asiaan. Mut totta kai se on tärkeä huolehtia sitten että kaupunkeja myös rakennetaan riittävästi. Jos niihin on iso kysyntä, että siellä olis riittävästi tarjolla asumista. Mut tää pandemia-aikahan on tosi monessa kaupungissa rajusti muuttanut tätä tilannetta, koska ihmiset joilla on ollu ehkä kaupunkiasuntoja, et he on ollu työssä siellä ja on siirtynykin etätööhön, niin nythän monessa kaupungissa on tosi iso ongelma se, että ihmiset on siirtyneet kaupunkiasunnoista muualle. Jotka on ollu vuokralla esimerkiksi kaupunkiasunnoissa. Niissä ammottaa asunnot tyhjinä tällä hetkellä.

MARKETTA KYTTÄ: Niin. Joo Suomihan on perinteisesti ollut tämmönen kodin omistus -yhteiskunta. Et meillä on ollu harvinaisen korkea osuus niillä asukkailla, jotka omistaa asuntonsa. Onneks tähän on saatu näitä vaihtoehtoja, asumisoikeus ja vuokra-asumista jo niinku sitte viimeisinä vuosikymmeninä. Mut ehkä vielä palaisin siihen, tän kysymyksen kohdalla, että silloin kun tätä edullisempaa asumista kehitetään, niin mun mielestä se sekotettu asuntopolitiikka mitä me, mistä puhuttiin jo aikasemmin, on yks hyvin tärkeä periaate. Että sit ei synny hyvää kaupunkia, jos ne, eri hintasta asumista tavallaan keskitetään eri alueille. Siihen en usko ollenkaan.

HAASTATTELIJA: Okei, kiitos vastauksista. Ja vielä ennen kun lopetetaan, niin mua kiinnostaa kuulla, et mikä on teidän lempikaupunki Euroopassa, ja miksi?

MARKETTA KYTTÄ: Mul on aika helppoa. No, mä rakastan kaikkia, lähtökohtaisesti hollantilaisia kaupunkeja, mutta ehkä aivan erityisen ihana on Utrecht. Siksi koska se on aivan kävelijän ja pyöräilijän paratiisi. Ja se on myös semmosen kulkijan paratiisi, joka nauttii niinku just tällasesta inhimillisestä kaupunkikuvasta ja värikkästä, elävästä kaupunkielämästä.

HENNA VIRKKUNEN: Mä tykkään näistä mun omista kaupungeista, missä mä asun, tosi paljon. Eli mä tykkään Jyväskylästä, mikä on mun kotikaupunki. Täähän on tämmönen tosi pieni kaupunki, mutta täällä on kyllä silleen kaikki mitä tarvii, mutta ne on silleen lyhyen etäisyyden päässä. Et tää on tämmönen tosi kompakti ja luonnonläheinen paikka. Sitten isommista kaupungeista Suomessa tykkään tietysti Helsingistä tosi paljon, missä tulee myöskin paljon sitten työn puolesta ja muutoinkin asuttua ja oltua. Ja toki mulla on sitten toinen asunto tuolla Brysselissä. Ja Brysseliähän kaikki moittii, kuinka kauheaa se on, mutta kyllä mä ite tykkään myös Brysselistä hyvin paljon, että. Kyl kaikissa kaupungeissa on mun mielestä yleensä

tämmösii kivoja puolia kun ne vaan löytää. Tykkään itse näistä kaupungeista missä saan asua.

HAASTATTELIJA: Okei, se on hyvä tilanne sitten.

MARKETTA KYTTÄ: [naurahtaa]

HENNA VIRKKUNEN: [naurahtaa]

MARKETTA KYTTÄ: Joo, ehkä mäkin voisin vielä vähän hehkuttaa suomalaisten kaupunkien ihanuutta, että. Itse asiassa mä jotenkin ajattelin, että nyt tuo kysymys tarkoitti ulkomaisia kaupunkeja, että kyl mä väittäisin että, aika vaikeaa on löytää sellasia kaupunkeja mistään maailmasta, jossa olis yhtä helppo elää sitä hyvinvoivaa ja sujuvaa arkea, kuin suomalaisissa kaupungeissa. Ja jos tää on lähtökohta, niin ollaan kyllä aikamoisen hyviä asuinympäristöjä pystytty Suomessa kehittämään.

HAASTATTELIJA: Mm. Ihanaa. Ja näihin tunnelmiin, tässä oli meidän keskustelu tällä kertaa. Oli tosi kiva että olitte paikalla. Kiitos Marketta Kyttä.

MARKETTA KYTTÄ: Kiitos.

HAASTATTELIJA: Ja kiitos Henna Virkkunen.

HENNA VIRKKUNEN: Kiitos Marketalle ja juontalle. Oli tosi mukavaa olla mukana tässä podcastissa.

[0:36:06.7, tunnusmusiikki alkaa soida]

HAASTATTELIJA: Sitä monesti haaveilee lomamatkoista, mut aika iso osa onnellisuudesta tulee siit hyväst arjesta. Ja kaupungit on monimutkasii systeemejä, mut oli kiva kuulla, et tavallisten kaupunkilaisten näkökulmia otetaan enenevässä määrin huomioon. Keskustelu hyvinvoivista ja ekologisista kaupungeista jatkuu Aallon instagramissa, ja jos haluat äänesi kuuluville EU:ssa, suosittelen myös laittamaan palautetta EU:n yhdessä.eu-saitille. Kiitokset tästä jaksosta, ja moikka.